

РЕШЕНИЕ

№ 10

гр. София, 02.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 51 състав,
в публично заседание на 05.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анета Юргакиева

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **10238** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на М. С., гражданка на У. с предоставена временна закрила, ЛНЧ [ЕГН], действаща лично и като представител на малолетното си дете М. С., ЛНЧ [ЕГН], представлявана от адв. П. Ж., срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9399/27.09.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село, с която е отказано отпускане на еднократна помощ за ученик, записан в първи клас.

В жалбата е изложено становище за незаконосъобразност на оспорената заповед, като се твърди, че чл.3, т.5 от ЗСПД е в противоречие с чл. 39, ал. 1, т. 4 Закона за убежището и чужденците /ЗУБ/ и чл.2, ал.6 от Закона за социалното подпомагане /ЗСП/. Жалбоподателката се позовава се на Конвенцията на ООН за правата на детето, като поддържа, че съгласно чл.5, ал.4 от Конституцията същата има предимство пред нормите на вътрешното законодателство. Моли за отмяна на оспорената заповед. В проведеното по делото съдебно заседание жалбоподателката се представлява от адв. Ж., който поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена по изложените в същата съображения.

Ответникът – директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село, изразява писмено становище за неоснователност на жалбата. В съдебно заседание, чрез юрисконсулт Л., моли тя да бъде отхвърлена.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателката М. С. е гражданка на У., майка на детето М. С., също украински гражданин, [дата на раждане], на която е издадена регистрационна карта от ДАБ при МС №[ЕИК], със срок на валидност 04.03.2024 г.

На 25.09.2023 г. жалбоподателката е подала Заявление – декларация вх. № ЗСПД-Д-С-КС/9399 за отпускане на еднократна помощ по чл. 10а от ЗСПД - за ученици, записани в първи клас.

Въз основа на подаденото заявление директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село е издал процесната Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9399/27.09.2023 г., с която е отказано отпускането на исканата помощ. В заповедта е посочено, че г-жа С. и детето ѝ не отговарят на условието на чл. 3, т.5 от ЗСПД. Съгласно посочената разпоредба, право на семейни помощи на деца имат семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. В заповедта е посочено, че получаването на такива помощи не е предвидено в друг закон или международен договор, по който Република България е страна. Заповедта е връчена на 09.10. 2023 г.

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорна по делото е материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В случая, между Република България и У. е сключен Договор между Република България и У. за социално осигуряване (Ратифициран със закон, приет от Х. Народно събрание на 28 ноември 2001 г. - ДВ, бр. 107 от 2001 г. В сила от 1 април 2003 г.). Доколкото социалните помощи не са част от системата на социалното осигуряване, цитираният договор между Република България и У. се явява неприложим в конкретния случай.

По силата на Решение № 144/10.03.2022 г. на МС е предоставена временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила. Временната закрила се предоставя от 24 февруари 2022 г. за срок от една година. С Решение № 212 от 23.03.2023 г. на основание чл. 2, ал. 2 ЗУБ във връзка с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 04.03.2022 г., Решение на ЕК за автоматично удължаване на действието на Директивата с два пъти по шест месеца, считано от март 2023 г., е удължен срокът на предоставената временна закрила до 04 март 2024 г.

Спорът между страните касае правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която

пребивават, и в частност да получават предоставяните по ЗСПД помощи.

Спроед чл.2, ал.3 от ЗСП право на социални помощи имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастни, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности. Съгласно ал.6 на същата разпоредба,от правото по ал. 3 се ползват и чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

ЗСПД не съдържа изрична регламентация дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Следователно, жалбоподателката, както и малолетното ѝ дете, могат да се ползват от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. М. С. пребивава и отглежда детето си в Република България, има настоящ адрес в [населено място], видно от издадената ѝ регистрационна карта за чужденец, в която е посочено и правното основание за пребиваване - чл.39, ал.1, т.1 от Закона за убежището и бежанците. Разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не съдържа специални разпоредби относно приложимостта му за чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците, по-конкретно на чл. 39, ал. 1, т.4, както и на чл.2, ал.6 от ЗСП, жалбоподателката като законен представител на малолетното си дете, има право на социално подпомагане – в случая на разглежданите семейни помощи за деца.

Ограничителното тълкуване на нормата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не съответства и на разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Съгласно посочената разпоредба държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

На следващо място, в т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е посочено, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена

международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквото е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право. Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, като съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения. България като държава членка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

Предвид гореизложеното, националната правна уредба, ограничаваша възможността за предоставяне на помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, противоречи на Общностното право и не следва да бъде прилагана.

С оглед на изложеното дотук отказът за отпускане на желаната помощ по чл. 10а от ЗСПД се явява незаконосъобразен. Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените указания по прилагане на закона.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 51 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на М. С. Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9399/27.09.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село.

ВРЪЩА преписката на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: